

แผนบริหารความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

คำนำ

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งมีความรวดเร็ว ความรุนแรง และก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อน ในการบริหารจัดการ ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างกับประชาชนทั้งประเทศ ทำให้เศรษฐกิจเกิดการชะงักงัน รวมถึงส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับตัวในการดำเนินกิจการตามภารกิจได้โดยปกติอย่างต่อเนื่อง และสามารถบริหารจัดการองค์กรในภาวะวิกฤติของโรคระบาดได้อย่างเหมาะสม มหาวิทยาลัยจึงได้จัดทำแผนความเสี่ยง เรื่อง การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เพื่อให้ทราบถึงแนวทาง วิธีการในการกำหนดหรือทบทวนนโยบาย มาตรฐาน และกระบวนการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต อันจะมหาวิทยาลัย สามารถเตรียมความพร้อมและสามารถปฏิบัติงานต่อไปได้อย่างราบรื่น ในสภาวะวิกฤต ลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินงานและจำกัดผลกระทบต่อบุคลากรและนักศึกษา และการให้บริการผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้น้อยที่สุด ซึ่งเป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ได้ออกประกาศแจ้งให้ทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงได้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต และกระทบต่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ความไม่แน่นอน ที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีการกำหนดกิจกรรมในการควบคุมความเสี่ยง และมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ในมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๔
๑. หลักการและเหตุผล	๔
๒. สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง	๖
๓. วัตถุประสงค์	๖
ส่วนที่ ๒ ความหมายและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง	๘
- แนวปฏิบัติที่ดีในการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร	๙
- ความสัมพันธ์ของการควบคุมภายในการบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน	๑๐
- ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๑๐
- แนวทางการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย	๑๐
- โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย	๑๐
- นโยบายการบริหารความเสี่ยง	๑๑
- วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง	๑๑
ส่วนที่ ๓ ความเสี่ยงด้าน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)	๑๗
๑. วัตถุประสงค์	๑๗
๒. การระบุความเสี่ยง	๑๗
๓. การประเมินความเสี่ยง	๑๘
๔. มาตรการในการควบคุมความเสี่ยง	๒๑
๖. แผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	๒๒

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่ประเทศไทยได้เผชิญกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งมีความรวดเร็ว ความรุนแรงและก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อน ในการบริหารจัดการ ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างกับประชาชนทั้งประเทศ เศรษฐกิจเกิดการชะงักงัน รวมถึงส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับตัวในการดำเนินกิจการตามภารกิจได้โดยปกติอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา มหาวิทยาลัย จึงได้จัดทำแผนความเสี่ยง (แผนสำรองฉุกเฉิน) เรื่อง การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหรือทบทวนนโยบาย มาตรฐาน และกระบวนการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันจะ มหาวิทยาลัย สามารถเตรียมความพร้อมและสามารถปฏิบัติงาน ต่อไปได้อย่างรวดเร็วในสภาวะวิกฤต ลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินงานและจำกัดผลกระทบต่อบุคลากรและนักศึกษา และการให้บริการผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้น้อยที่สุด ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ศคบ.) ของรัฐบาลกำหนด รวมถึงประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ได้ออกประกาศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กร ได้แก่

๑) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การปฏิบัติการของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานอื่นในกระทรวงฯ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) (ฉบับที่ ๗)

<https://www.mhesi.go.th/images/Pusit๒๐๒๑/pdfs/๗-AnnCovid.pdf>

๒) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) (ฉบับที่ ๙)

<https://www.mhesi.go.th/images/Pusit๒๐๒๑/pdfs/๙-AnnCovid.pdf>

๓) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) (ฉบับที่ ๑๐)

<https://www.mhesi.go.th/images/Pusit๒๐๒๑/pdfs/๑๐-AnnCovid.pdf>

๔) ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) (ฉบับที่ ๑๑)

https://www.mhesi.go.th/images/Pusit๒๐๒๑/pdfs/CCF_๐๐๐๐๐๖.pdf

โดยสาระสำคัญของประกาศได้กำหนดมาตรการแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานในสังกัด เช่น การห้ามใช้สถานที่เพื่อจัดการเรียนการสอน การห้ามจัดกิจกรรมในเขตพื้นที่สถานการณ์ควบคุมสูงสุด ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดมาตรการในการทำงานสำหรับบุคลากรในสังกัดเป็นต้น การให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแบบการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์แบบผสมผสาน หรือปรับวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่อง และมีให้กระทบต่อนิสิตนักศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับที่ทางจังหวัดนครปฐม และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นพื้นที่มหาวิทยาลัยมีการเปิดการเรียนการสอน โดยจังหวัดดังกล่าวได้กำหนดมาตรการหรือแนวทางให้มหาวิทยาลัยให้ความร่วมมือในการเพื่อป้องกันและลดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๑) ประกาศของจังหวัดนครปฐม เรื่องมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ <https://covid.nakhonpathom.go.th/announce>

๒) ประกาศของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เรื่องมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา ๒๐๑๙ <https://covid.prachuapkhirikhan.go.th/announce>

มหาวิทยาลัย ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission)

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการ และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประเภทของความเสี่ยงแบ่งออกเป็น ๕ ด้านดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสมรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กรภาวะการแข่งขันทรัพยากรและสภาพแวดล้อมอันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานโดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูลส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงินเช่นการบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กรเช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการเป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูลการวิเคราะห์การวางแผนการควบคุมและการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆโดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจนความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆรวมถึงการทำนิติกรรมสัญญาการร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

๕) ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Hazardous Risk: H) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านความปลอดภัย เช่น ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยภายในองค์กร อาคาร หรือสถานที่ ที่จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานกำหนด หรือเกี่ยวกับโรคระบาดร้ายแรงที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง

สาเหตุของการเกิดความเสียหายอาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัยคือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหารความซื่อสัตย์จริยธรรมคุณภาพของบุคลากรและการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึงและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมายระเบียบข้อบังคับของทางราชการการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีหรือสภาพการแข่งขันสถานะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รวมถึงการเกิดโรคระบาดร้ายแรง เป็นต้น

มหาวิทยาลัยมีการประเมินความเสี่ยง และโอกาสที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย หากเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น ภาวะโรคระบาด จนไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานได้ หรือไม่มีผู้ปฏิบัติงานที่เกิดจากการเจ็บป่วย รวมทั้งมหาวิทยาลัยไม่สามารถเปิดทำเรียนการสอนได้ตามปกติ และประเมินความเสียหายจากการหยุดชะงักของการทำงานที่สำคัญ เพื่อให้สามารถกำหนดลำดับความสำคัญของงาน และจัดสรรทรัพยากรในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องทำการประเมินความเสี่ยงและวิเคราะห์ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของระดับความรุนแรงของสถานการณ์ แพ้ระบาด (เช่น การที่ ศคช.ได้ประกาศเข้าสู่ระยะที่ ๓ ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เป็นต้น) หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นนอกจากนี้ ควรมีการติดตามสถานการณ์และแนวทางของประกาศจากรัฐบาล กระทรวงสาธารณสุข เพื่อประเมินระดับความรุนแรงของสถานการณ์ต่อทุกส่วนงานภายในองค์กร และข้อจำกัดต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายหรือการสูญเสียจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆมาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยรวมถึงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ และจะช่วยให้มหาวิทยาลัยได้ทราบถึงความเสี่ยงด้านโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิดการระบาดของโรคร้ายรุนแรงและกระทบต่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย และอื่น ๆ

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีการประเมินความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) มีความสอดคล้องกับประกาศของ ศคช. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่องมาตรการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ฉบับต่าง ๆ

๒) เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้วิเคราะห์ถึงแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ให้อยู่ในระดับที่กระทบต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด

๓) เพื่อหาแนวทางมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันเพื่อลดความเสียหาย ความสูญเสีย ที่จะเกิดขึ้น จากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยในชีวิต ของบุคลากร นักศึกษา รวมถึงกระทบต่อการบริหารองค์กรในด้านอื่น ๆ

๔) เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทุกภาคส่วน รวมถึงนักศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เกิดความตระหนัก และให้ความสำคัญ รวมถึงการให้ความมือต่อมาตรการในการป้องกันการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ของ ศคบ. กระทรวง จังหวัด และมหาวิทยาลัยที่ได้แจ้งให้ทราบตามสื่อต่าง ๆ

ส่วนที่ ๒

ความหมายและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง

๑.๑ **ความเสี่ยง** หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด หรือกล่าวได้ว่า “ความเสี่ยง” คือ ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความเสี่ยงนี้จะถูกวัดด้วยผลกระทบที่ได้รับและความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลกระทบต่อความต้องการได้

“ความไม่แน่นอน” หมายถึง ความเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่หรือผลของเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ทั้งที่เป็นไปตามความคาดหมายหรือนอกเหนือความคาดหมาย

“ปัญหา” หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและมักจะส่งผลในทางลบเป็นอุปสรรคต่อเป้าหมาย การดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการแก้ไข เพราะมีเช่นนั้นปัญหาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายตามมา ปัญหาอาจมิได้เกิดจากสาเหตุของความเสี่ยงเสมอไป

๑.๒ แนวคิดในการจัดทำการบริหารความเสี่ยง

- ๑) เป็นกระบวนการที่กำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย
- ๒) เพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย
- ๓) กระบวนการบริหารความเสี่ยงถูกออกแบบมาเพื่อใช้ระบุความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

๔) ช่วยให้มีคามมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า มหาวิทยาลัยจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๑.๓ ข้อจำกัดของการบริหารความเสี่ยง

- ๑) ความเสี่ยงเป็นเหตุการณ์ในอนาคต อาจจะไม่เกิดหรือไม่ก็ได้ ไม่มีใครทำนายอนาคตได้ถูกต้องแน่นอน
- ๒) การบริหารความเสี่ยง ไม่สามารถรองรับเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- ๓) มีปัจจัยอื่น ๆ ที่หน่วยงานไม่สามารถควบคุมได้
- ๔) ปัจจัยเรื่องคนมีผลต่อการบริหารความเสี่ยง

๑.๔ การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM)

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร หมายถึง การบริหารปัจจัย และการควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่หน่วยงานจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบการเงิน และชื่อเสียงของหน่วยงานเป็นสำคัญซึ่งได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งหน่วยงาน ความเสี่ยงจำแนกได้เป็น ๕ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Risk)
- ๒) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติการ (Operation Risk)
- ๓) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในการด้านการเงิน (Financial Risk)
- ๔) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O)
- ๕) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในด้านความปลอดภัย จากอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน (Hazard Risk)

๑.๕ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสียหาย ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ที่ใด เมื่อใด ตลอดจนใครเป็นผู้รับผิดชอบ สาเหตุของความเสียหายที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์ และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

๑.๕.๑ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของสถานการณ์ต่าง ๆ และผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับหากเกิด เหตุการณ์นั้น ๆ (Impact)

๑.๕.๒ การควบคุมความเสี่ยง (Risk Control)

การควบคุมความเสี่ยง หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงและทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก

๒) การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว

๓) การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๔) การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

แนวปฏิบัติที่ดีในการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีการนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร ดังนี้

๑) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

๒) การระบุความเสี่ยง และปัจจัยเสี่ยง

- ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ
- ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
- ความเสี่ยงด้านนโยบาย
- ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
- ความเสี่ยงด้านเหตุการณ์/ปัจจัยภายนอก
- ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย

๓) การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง สามารถพิจารณาจากมิติของโอกาส และผลกระทบจากสูงมายังต่ำ

๔) มาตรการหรือแผนการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม สามารถใช้แนวคิดของ ๔T มาใช้ประกอบการ

- Take = ยอมรับ
- Treat = ลดหรือควบคุม
- Transfer = โอนหรือกระจาย
- Terminate = หยุดหรือหลีกเลี่ยง

๕) สามารถบูรณาการความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายใน เพื่อใช้ประโยชน์ในการควบคุม หรือลดโอกาสของความสูญเสียทั้งในแง่โอกาสและผลกระทบ

ความสัมพันธ์ของการควบคุมภายในการบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน

๑) การควบคุมภายใน คือ กระบวนการปฏิบัติงานที่ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้น เพื่อให้สามารถมั่นใจได้อย่างสมเหตุสมผลว่าหากได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการเหล่านี้แล้ว หน่วยงานจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

๒) การบริหารความเสี่ยง คือ กระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงานโดยกระบวนการบริหารความเสี่ยง ได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อหน่วยงาน และสามารถ จัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ เพื่อได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานกำหนดไว้

๓) การตรวจสอบภายใน คือ กระบวนการตรวจสอบที่ทำให้มั่นใจว่า หน่วยงานมีการควบคุมภายในที่เหมาะสม และการควบคุมที่ได้กำหนดไว้ได้นำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้อย่างเหมาะสม ตลอดจนช่วยถ่วงดุลอำนาจไม่ให้มีการใช้อำนาจไปในทางที่ผิด

ประโยชน์จากการบริหารความเสี่ยง

- ๑) เป็นการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในหน่วยงาน
- ๒) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด
- ๓) เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน
- ๔) ช่วยให้การพัฒนาหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ๕) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แนวทางการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงไว้ ดังนี้

๑) โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ กำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงเป็น ๒ ระดับ โดยแต่ละระดับมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง	หน้าที่และความรับผิดชอบ
๑. ระดับมหาวิทยาลัย	
รับผิดชอบโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	- จัดนโยบายการบริหารความเสี่ยงระดับมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	- กำหนดแนวทางการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง
ประกอบด้วย รองอธิการบดี ที่ได้รับมอบหมาย	- รวบรวม/ระบุ/วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง
เจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสที่ได้รับมอบหมาย	- จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
	- เสนอมาตรการจัดการความเสี่ยง
	- รายงานผลการบริหารความเสี่ยงเสนอต่อ อธิการบดี

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง	หน้าที่และความรับผิดชอบ
๒. ระดับคณะ/วิทยาลัย/สำนัก/สถาบัน/กอง	
รับผิดชอบโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ของคณะ/วิทยาลัย/สำนัก/สถาบัน/กอง ประกอบด้วย คณบดีหรือผู้อำนวยการ ผู้แทน สาขาวิชาหรือผู้แทน ของฝ่ายต่าง ๆ	- นำนโยบายการบริหารความเสี่ยงสู่การปฏิบัติ - รวบรวม/ระบุ/วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง - จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง - เสนอมาตรการจัดการความเสี่ยง - รายงานผลการบริหารความเสี่ยงเสนอต่ออธิการบดี

๒. นโยบาย วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงไว้ ดังนี้

นโยบายการบริหารความเสี่ยง
๑. ให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์การแบบบูรณาการ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๒. ให้มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์การ
๓. ให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงที่มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ
๔. ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการที่ดี
๕. ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ
วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง
๑. เพื่อให้มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย/สำนัก/สถาบัน/ กองสามารถลดมูลเหตุของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และลดขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควบคุมได้ และ ตรวจสอบได้
๒. เพื่อให้มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย/สำนัก/สถาบัน/ กอง มีผลดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์

๒) กระบวนการบริหารความเสี่ยงและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมินและจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน รวมทั้งการบริหาร และจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ กระบวนการนี้จะสำเร็จได้ต้องมีการสื่อสารให้บุคลากรในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในทิศทางเดียวกัน ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

- ๒.๑) การกำหนดวัตถุประสงค์
- ๒.๒) การระบุความเสี่ยง
- ๒.๓) การประเมินความเสี่ยง
- ๒.๔) การประเมินมาตรการควบคุม
- ๒.๕) การบริหารและการจัดการความเสี่ยง
- ๒.๖) การติดตามผลและทบทวน

๒.๗) การรายงาน

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ต้องการทำให้เสร็จหรือผลลัพธ์ของการดำเนินการ เพื่อให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานในแต่ละระดับ และสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ครบถ้วน การกำหนดวัตถุประสงค์จะต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน วัตถุประสงค์ที่กำหนดต้องชัดเจน วัดได้ ปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงได้กำหนดวัตถุประสงค์เป็น ๔ ระดับคือ วัตถุประสงค์ระดับกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ในการรายงาน และวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ วัตถุประสงค์จึงเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ทำให้สามารถระบุเหตุการณ์โดยทุกเหตุการณ์ที่เป็นไปได้และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ถือเป็นความเสี่ยงทั้งหมด ซึ่งวัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ขององค์กร (Risk Appetite) เพื่อสร้าง value ให้กับองค์กร โดยวัดระดับ เป็นสูงมาก สูง ปานกลาง น้อย การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจะช่วยให้การระบุ และวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน โดยเทคนิคการกำหนดวัตถุประสงค์จะคำนึงถึงหลัก SMART ได้แก่

S – Specific วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้และชัดเจน

M – Measurable วัตถุประสงค์ต้องสามารถวัดผลได้

A – Attainable วัตถุประสงค์ต้องสามารถบรรลุผลและมอบหมายได้

R – Reasonable วัตถุประสงค์ต้องสามารถอธิบายได้ มีความสมเหตุสมผล และมีความเป็นจริงปฏิบัติจริงได้

T – Time Constrained วัตถุประสงค์ต้องเหมาะสมกับช่วงเวลานั้น การกำหนดประเด็นความเสี่ยง และวัตถุประสงค์โครงการ/กิจกรรม ตามแผนการปฏิบัติราชการนั้นใช้

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง หน่วยงานต้องมีความเข้าใจกับความหมายของความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงให้ชัดเจน เพื่อให้การระบุความเสี่ยงของหน่วยงานนั้นมีความครบถ้วน ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน โดยที่ผลลัพธ์ที่ต้องการจากกระบวนการนี้คือ เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน การระบุความเสี่ยงหน่วยงานจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๑) ปัจจัยภายในหน่วยงาน คือ เหตุการณ์ความไม่แน่นอนที่มีผลต่อการประเมินและการดำเนินการในการกำหนดกลยุทธ์ และวัตถุประสงค์ขององค์กร กำหนดกิจกรรม และการระบุความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบและการกำหนดหน้าที่ของกิจกรรม ในการควบคุมระบบข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และกิจกรรมการติดตามดูแล

๒) ปัจจัยภายนอกหน่วยงาน เช่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การเมือง สังคม สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ฯลฯ ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องมีการระบุความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Evaluation) เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ ประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้

อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มี จำกัด การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๑) กำหนดเกณฑ์การประเมินโอกาส

การกำหนดเกณฑ์การประเมินโอกาสเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงหรือมูลค่าของผลกระทบ และระดับความเสี่ยง เกณฑ์การประเมิน สามารถเป็นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพโดยขึ้นกับข้อมูล สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน และดุลยพินิจของ หน่วยงาน เกณฑ์การประเมินมาตรฐานมหาวิทยาลัยฯ กำหนดให้ทุกหน่วยงานกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เป็น ๕ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย น้อยมาก ตัวอย่าง การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ความเสี่ยงเรื่อง การที่นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกในระบบโควตาสะสมสิทธิ์

เชิงปริมาณ (ตัวอย่าง)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	เกณฑ์มาตรฐาน
๑	น้อยมาก	น้อยกว่าร้อยละ ๑ ของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก
๒	น้อย	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๒ ของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก
๓	ปานกลาง	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๓ ของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก
๔	สูง	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๔ ของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก
๕	สูงมาก	มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๕ ของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก

ความเสี่ยงเรื่อง ไม่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับราชการ

เชิงคุณภาพ (ตัวอย่าง)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	เกณฑ์มาตรฐาน
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวในบางกรณี
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าว ๑ ครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าว บางครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าว ค่อนข้างสูงหรือบ่อย ๆ
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าว เกือบทุกครั้ง

ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง โดยใช้แบบฟอร์ม จำนวน ๑ แบบฟอร์ม คือ แบบฟอร์ม: การวิเคราะห์โอกาสจะเกิดและผลกระทบ

๒) การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ ประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

ช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด

๓) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว ให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงว่าก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด ตามตารางระดับความเสี่ยงซึ่งจะทำให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรง ของ ผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

๔) การจัดลำดับความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง (ขั้นตอนที่ ๓) มาจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และ/หรือ สูง โดยพิจารณาจัดลำดับความเสี่ยงเรียงตามลำดับ ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินมาตรการควบคุม

เป็นการประเมินกิจกรรม/การดำเนินงานของหน่วยงานที่เป็นเครื่องมือหรือกระบวนการควบคุมความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน การประเมินมาตรการควบคุม หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า

ผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้กำหนดประเภทของมาตรการควบคุมเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง การควบคุมที่มุ่งแก้ไขผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือบรรเทาผลกระทบให้ทุเลาลง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

๒. การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว

๓. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก

๔. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การประเมินมาตรการควบคุมหน่วยงานต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. พิจารณาวิธีการควบคุมที่ควรจะมีตามวิธีการควบคุมดังกล่าวข้างต้น ในแต่ละปัจจัยเสี่ยง

๒. พิจารณาวิธีการควบคุมที่ควรจะมีตามข้อ ๑ ว่าในปัจจุบันมีแล้วหรือไม่

๓. พิจารณาผลจากขั้นตอนที่ ๒ หากพบว่า ปัจจุบันมีการควบคุมอยู่แล้วให้ประเมินว่า การควบคุมนั้น ได้ผลตามความต้องการอยู่หรือไม่

ขั้นตอนที่ ๕ การบริหารและจัดการความเสี่ยง

เป็นการนำผลการประเมินมาตรการควบคุมในแต่ละปัจจัยเสี่ยงที่ยังไม่มีมาตรการควบคุมหรือที่มีอยู่แล้วแต่ยังไม่เพียงพอมาวางแผนจัดการความเสี่ยงโดยพิจารณาทางเลือกในการจัดการความเสี่ยง ซึ่งทางเลือกในการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธีสามารถปรับเปลี่ยนหรือนำมาผสมผสานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ วิธีการจัดการกับความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบการกำหนดทางเลือกในการจัดการความเสี่ยงมี ดังนี้

๑. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการตกลงที่จะยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการหรือป้องกันความเสี่ยง ซึ่งหากเลือกใช้วิธีนี้หน่วยงานจะต้องมีการติดตามเฝ้าระวังความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆอย่างสม่ำเสมอ

๒. การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะความเสียหายหรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้

๓. การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

๔. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่สูงมาก และหน่วยงานไม่อาจยอมรับความเสี่ยงได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนี้

ขั้นตอนการพิจารณาทางเลือกเพื่อจัดการกับความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

๑. พิจารณาว่าจะยอมรับความเสี่ยงหรือจะกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับยอมรับได้

๒. พิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน (Cost) ในการจัดกิจกรรมควบคุมและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกิจกรรมควบคุม (Benefit) ว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่

๓. นำกิจกรรมควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงมากมากำหนดวิธีการควบคุมในแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การติดตามผลและทบทวน

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานหลักจากที่ได้นำแผนบริหารความเสี่ยงสู่การปฏิบัติแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่า แผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งสาเหตุของความเสียหายที่มีผลต่อ ความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการควบคุมและ ความเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

วัตถุประสงค์ของการติดตามผล

๑. ประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

๒. ตรวจสอบความคืบหน้าของมาตรการควบคุมที่มีการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ การติดตามผลและทบทวนหน่วยงานต้องมีการกำหนดความถี่ในการติดตามผล ซึ่งอาจจะเป็นทุก ๓ เดือน หรือ ๖ เดือน หรือ ๙ เดือน หลังจากมีการติดตามผลแล้ว ควรมีการนำผลการติดตามรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานผลการติดตามการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งสรุปวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงว่าวิธีการใดควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างไร ดังนั้นการทบทวน คือ การทบทวนประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงๆ ซึ่งการทบทวนการบริหารความเสี่ยงนั้น หน่วยงานควรมีการทบทวนเป็นประจำทุกปี

ขั้นตอนที่ ๗ การรายงาน

การรายงาน เป็นกระบวนการที่หน่วยงานจะต้องรายงานผลการวิเคราะห์ ประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ กำหนดให้มีการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงาน แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. การรายงานผลโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน

๒. การรายงานผลการบริหารความเสี่ยงภาพรวมของหน่วยงาน

ส่วนที่ ๓

ความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ สุดท้ายนำมาจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

๑. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีการประเมินความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) มีความสอดคล้องกับประกาศของ ศคช. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรือมาตรการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ฉบับต่าง ๆ

๒) เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้วิเคราะห์ถึงแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ให้อยู่ในระดับที่กระทบต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด

๓) เพื่อหาแนวทางมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันเพื่อลดความเสียหาย ความสูญเสีย ที่จะเกิดขึ้นจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตของบุคลากร นักศึกษา รวมถึงกระทบต่อการบริหารองค์กรในด้านอื่น ๆ

๔) เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทุกภาคส่วน รวมถึงนักศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เกิดความตระหนัก และให้ความสำคัญ รวมถึงการให้ความมือต่อมาตรการในการป้องกันการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ของ ศคช. กระทรวง จังหวัด และมหาวิทยาลัยที่ได้แจ้งให้ทราบตามสื่อต่าง ๆ

๒. การระบุความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับความเสี่ยงการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ดังนี้

การระบุความเสี่ยง		
ความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)		
ความเสี่ยง	สาเหตุความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ตัวชี้วัดความเสี่ยง
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)	๑. การไม่สวมหน้ากากอนามัย ๒. การไม่ล้างมือเมื่อหยิบจับสิ่งของ ๓. เวลาไอ จาม ไม่ใช้ผ้า หรือทิชชูปิดปาก ปิดจมูก ๔. การใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น ๕. การรวมกลุ่มเพื่อนสนิทร่วมวงสังสรรค์ ดื่มสุราแก้วเดียวกัน สูดบุหรี่มวนเดียวกัน	มหาวิทยาลัยมีผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ๑. กระทบต่อการเรียนการสอน ๒. กระทบต่อการดำเนินงาน

การระบุความเสี่ยง		
ความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)		
ความเสี่ยง	สาเหตุความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ตัวชี้วัดความเสี่ยง
	๖. การรับประทานอาหารสำหรับเดียวกัน ไม่ใช่ช้อนกลาง ๗. การสัมผัสกับผู้ป่วย ๘. การไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-๑๙ ฯลฯ	ด้านที่สำคัญที่ไม่สามารถหยุดปฏิบัติงานได้ เช่น การเงิน บัญชี จัดซื้อ และสารสนเทศต่างๆ เป็นต้น ๓. กระทบต่อรายได้ของมหาวิทยาลัย ๔. กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตของนักศึกษาและบุคลากร

๓. การประเมินความเสี่ยง

จากการระบุความเสี่ยงใน ข้อ ๒ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้สรุปประเด็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ ที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ จำนวน ๔ ประเด็นหลักดังนี้

๑. การไม่สวมหน้ากากอนามัย
๒. การไม่ล้างมือเมื่อหยิบจับสิ่งของ
๓. การที่บุคคลไอ จาม ไม่ใช่ผ้า หรือทิชชูปิดปาก ปิดจมูก
๔. การใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น
๕. การรวมกลุ่มเพื่อนสนิทรวมวงสังสรรค์ ดื่มสุรากลั่นเดียวกัน สูบบุหรี่มวนเดียวกัน
๖. การรับประทานอาหารสำหรับเดียวกัน ไม่ใช่ช้อนกลาง
๗. การสัมผัสกับผู้ป่วย
๘. การไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-๑๙ ฯลฯ

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด ในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

โอกาส/ความถี่ความเสี่ยงจะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	เกณฑ์มาตรฐาน
๑	น้อยมาก	ไม่มีรายงานการพบผู้ติดเชื้อที่ยืนยันในพื้นที่
๒	น้อย	พบมีการติดต่อของโรคในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง พบผู้ป่วยยืนยันรายใหม่ไม่เกิน ๑ คน/ต่อสัปดาห์
๓	ปานกลาง	พบมีการติดต่อของโรคในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง พบผู้ป่วยยืนยันรายใหม่ ๑-๕

		คนต่อสัปดาห์
๔	สูง	พบมีการติดต่อของโรคในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และพบผู้ป่วยยืนยันรายใหม่ ๕-๑๕ คนต่อสัปดาห์
๕	สูงมาก	พบมีการติดต่อของโรคในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และพบผู้ป่วยรายใหม่เป็นจำนวนมากกว่า ๑๕ คนต่อสัปดาห์

ผลกระทบความเสี่ยงผลกระทบ (Impact)

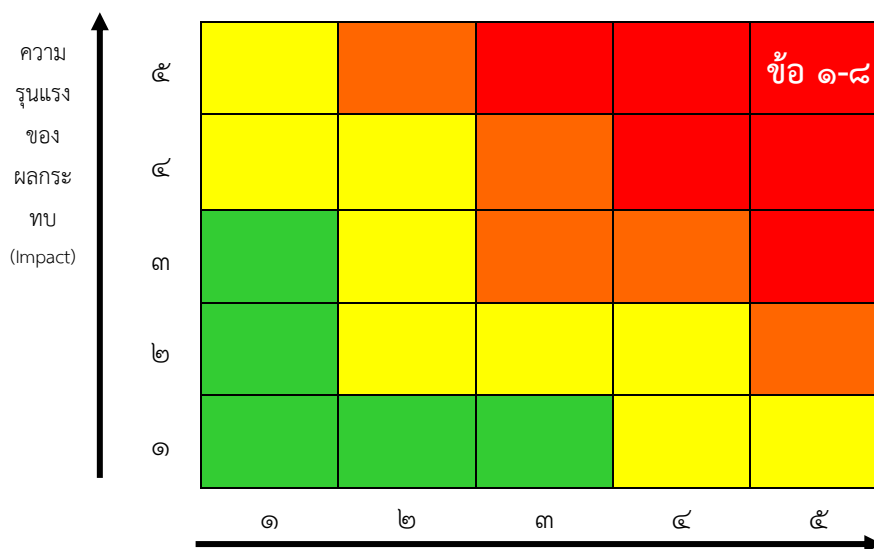
ระดับ	ผลกระทบความเสี่ยงการบริหารจัดการองค์กร	เกณฑ์มาตรฐาน
๑	น้อยมาก	มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานตามสถานการณ์ แต่ขอความร่วมมือให้อาจารย์และบุคลากร Work From Home แต่ต้องไม่มีผลเสียต่องานที่ได้รับมอบหมาย
๒	น้อย	มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานตามสถานการณ์ แต่ขอความร่วมมือให้อาจารย์และบุคลากร Work From Home แต่ต้องไม่มีผลเสียต่องานที่ได้รับมอบหมาย
๓	ปานกลาง	มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานตามสถานการณ์ แต่ขอความร่วมมือให้อาจารย์และบุคลากร Work From Home แต่ต้องไม่มีผลเสียต่องานที่ได้รับมอบหมาย
๔	สูง	มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานตามสถานการณ์ แต่ขอความร่วมมือให้อาจารย์และบุคลากร Work From Home แต่ต้องไม่มีผลเสียต่องานที่ได้รับมอบหมาย
๕	สูงมาก	มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานตามสถานการณ์ แต่ขอความร่วมมือให้อาจารย์และบุคลากร Work From Home ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง โดยใช้แบบฟอร์ม จำนวน ๑ แบบฟอร์ม คือ แบบฟอร์ม: การวิเคราะห์โอกาสจะเกิดและผลกระทบ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

ปัจจัยความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑. การไม่สวมหน้ากากอนามัย เวลาออกนอกบ้าน หรืออยู่ร่วมกับผู้อื่น	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๒. การไม่ล้างมือเมื่อหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๓. การอยู่ใกล้คนอื่นที่ไม่ใช้ผ้า หรือทิชชู ปิดปาก ปิดจมูก เวลาไอ หรือจาม	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๔. การใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่นที่อาจอยู่ในกลุ่มเสี่ยง	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๕. การรวมกลุ่มเพื่อนสนิทร่วมวงสังสรรค์ ดื่มสุรา แก้วเดียวกัน สูดบุหรี่รวมกัน	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๖. การรับประทานอาหารสำหรับเดียวกัน โดยไม่มีการป้องกัน	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๗. การสัมผัสกับผู้ป่วยเชื้อ COVID-๑๙	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑
๘. การไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-๑๙	๕	๕	สูงมาก	ลำดับ ๑

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
๑. การไม่สวมหน้ากากอนามัย	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๒. การไม่ล้างมือเมื่อหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๓. การไม่ใช้ผ้า หรือทิชชู ปิดปาก ปิดจมูก เวลาไอ หรือจาม	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๔. การใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๕. การรวมกลุ่มเพื่อนสนิทร่วมวงสังสรรค์ ดื่มสุรากลั่นเดียวกัน สูบบุหรี่รวมเดียวกัน	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๖. การรับประทานอาหารสำหรับเดียวกัน โดยไม่มีการป้องกัน	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๗. การสัมผัสกับผู้ป่วยเชื้อ COVID-๑๙	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)
๘. การไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-๑๙	๕ x ๕ = ๒๕ สูงมาก (ลำดับ ๑)

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๒ ระดับ คือสูง และปานกลาง โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
 เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลด และ ประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	๑. การไม่สวมหน้ากากอนามัย ๒. การไม่ล้างมือเมื่อหยิบจับสิ่งของ ๓. เวลาไอ จาม ไม่ใช้ผ้า หรือทิชชูปิดปาก ปิดจมูก ๔. การใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่นที่เป็นผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ๕. การรวมกลุ่มเพื่อนสนิทร่วมวงสังสรรค์ ดื่มสุรากลั่นเดียวกัน สูบบุหรี่รวมเดียวกัน ๖. การรับประทานอาหารสำหรับเดียวกัน ไม่ใช้ช้อนกลาง ๗. การสัมผัสกับผู้ป่วย ๘. การไปในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-๑๙ ฯลฯ
 เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงและมีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	-
 ปานกลาง (Medium)	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความ	-

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
	เสี่ยง	
 (Low)	-	-

๔. แนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้กำหนดประเภทของมาตรการควบคุมเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. **การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง การควบคุมที่มุ่งแก้ไขผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือบรรเทาผลกระทบให้ทุเลาลง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

๒. **การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว

๓. **การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control)** เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิด ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

แผนบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเด็นความเสี่ยง: ความเสี่ยงด้านการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

ประเภทของความเสี่ยง ด้านกลยุทธ์ (S) ด้านการดำเนินงาน (O) ด้านการเงิน (F) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (C) ด้านความปลอดภัย (H)

เหตุการณ์ ความเสี่ยง /ประเด็นความเสี่ยง (๑)	ปัจจัย/สาเหตุความ เสี่ยง (๒)	ตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators : KRI) (๓)	การควบคุม ที่มีอยู่ (๔)	การประเมินการ ควบคุมที่มีอยู่ (๕)	ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่			แนวทาง/มาตรการ การจัดการความเสี่ยง (๙)	ผู้รับผิดชอบ (๑๐)	ช่วงเวลา ดำเนินการ และ กำหนด เสร็จ (๑๐)
					ระดับ โอกาส เกิด (๖)	ระดับ ผลกระทบ (๗)	ระดับความ เสี่ยงที่ เหลืออยู่ (๘) (๖)×(๗)			
ความเสี่ยงด้าน การแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา - ๑๙ (COVID- ๑๙)	๑. การที่ บุคลากรและ นักศึกษาไม่ ปฏิบัติตัวตาม คำแนะนำของ กระทรวง สาธารณสุข ๒. ไม่สวม หน้ากากอนามัย ๓. บุคลากรและ นักศึกษาไม่ล้าง มือเมื่อหยิบจับ สิ่งของ ๔. เวลาไอ จาม ไม่ใช้ผ้า หรือทิช ชูปิดปาก ปิด จมูก ๕. การใช้สิ่งของ ส่วนตัวร่วมกับ ผู้อื่น ๖. การรวมกลุ่ม เพื่อนสนิทรวมวง	มหาวิทยาลัยมี ผลกระทบจาก การระบาดของ เชื้อโควิด-๑๙ ใน ประเด็น ดังนี้ ๑. กระทบต่อ การเรียนการ สอน ๒. กระทบต่อ การดำเนินงาน ด้านที่สำคัญที่ไม่ สามารถหยุด ปฏิบัติงานได้ เช่น การเงิน บัญชี จัดซื้อ และ สารสนเทศต่างๆ เป็นต้น ๓. กระทบต่อ รายได้ของ มหาวิทยาลัย ๔. กระทบต่อ ความปลอดภัย	มหาวิทยาลัยมีการควบคุม การแพร่ระบาดของเชื้อโรค โควิด - ๑๙ ดังนี้ ๑. การกำหนดจุดคัดกรอง ก่อนเข้าพื้นที่ตามจุดต่าง ๒. การประชาสัมพันธ์ให้ ความรู้ ให้ข้อมูล และข้อ ควรระวังผ่านทางเว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์อื่น ๆ เช่น โปสเตอร์ สติกเกอร์ เป็นต้น ๓. การออกประกาศ มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับ มาตรการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็น แนวทางให้ทุกหน่วยงาน ดำเนินการ รวมถึงให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ	- การควบคุม ที่มีอยู่ยังไม่ เพียงพอ เพราะ มีหลายปัจจัยที่ เกิดจากปัจจัย ภายนอกซึ่ง มหาวิทยาลัยไม่ สามารถบริหาร จัดการความ เสี่ยงได้	๕	๕	๒๕	๑) ด้านการบริหารจัดการใน ภาพรวมมหาวิทยาลัยได้อาศัยอำนาจ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๗ มหาวิทยาลัยได้ออก ประกาศต่าง ๆ ดังนี้ ๑) มหาวิทยาลัยจึงได้ออกประกาศ เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาด ของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVIC- ๑๙) https://www.rmutr.ac.th/covid๑/ ๒) มหาวิทยาลัยจึงได้ออกประกาศ เรื่อง การชี้แจงสถานการณ์การติดเชื้อ โรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVIC-๑๙) https://www.rmutr.ac.th/covid๓/ ๓) มหาวิทยาลัยจึงได้ออกประกาศ เรื่อง การปิดสถานศึกษาชั่วคราว ๒) การจัดการจัดการเรียนการสอน มี การนำระบบการเรียนการสอนออนไลน์ เข้ามาปรับใช้ เพื่อดำเนินการเรียนการ สอนต่อไปภายใต้วิกฤติโรคระบาดนี้ ทั้ง การสอนสดที่นักศึกษาสามารถมี	คณะกรรมการ โควิดของ มหาวิทยาลัย	๑ ต.ค. ๖๓ - ๓๐ ก.ย. ๖๔

	<p>สังสรรค์ ดื่มสุรา แก้วเดียวกัน สูป บุหรี่ยี่มวนเดียวกัน</p> <p>๗. การ รับประทานอาหาร เดียวกัน ไม่ใช่ ช้อนกลาง</p> <p>๘. การสัมผัสกับ ผู้ป่วย</p> <p>๙. การไปใน สถานที่ที่เสี่ยงต่อ การติดเชื้อ COVID-๑๙ ฯลฯ</p>	<p>ในชีวิตของ นักศึกษาและ บุคลากร</p>																			
--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้ทันที คือเห็นหน้า
เห็นตาโต้ตอบสอบถามคุยกันได้ และ
การสอนแบบวิดีโอที่ผู้สอนสามารถอัด
ล่วงหน้าและผู้เรียนสามารถมาติดตาม
ภายหลังสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดเรื่องการ
เรียนการสอนออนไลน์แบบสด **โดยให้
ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน
ข้อ ข้อ ๑)**

**๓) ด้านบุคลากร/เจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงานในองค์กร ให้ดำเนินงานตาม
แนวทาง/มาตรการที่มหาวิทยาลัยได้
ประกาศ ตามข้อ ๑)**

